

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-05-12
Diarienummer: KSN-2023-02464
Kommunfullmäktige

Handläggare:
Katarina Gustafsson

Svar på motion om att pausa målet om 100procent ekologisk mat från Jennie Claessonmed flera (L)

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragning i ärendet.

Ärendet

Jennie Claesson (L), Sussie Åhlander (L), Anders A. Aronsson (L), Anders Wallin (L), Ludvig Arbin (L), Erik Berg (L) och Peter Nordgren (L) föreslår i en motion väckt 11 september 2023

- att Uppsala kommun pausar målet om 100 procent ekologisk mat,
- att Uppsala kommun i stället använder närproducerade livsmedel, samt
- att motsvarande resurser för målet om 100 procent ekologisk mat går till Uppsalas skolor.

Beredning

Kommunledningskontoret har berett ärendet. Ärendet behandlades i kommunstyrelsen 6 maj 2026.

Föredragning

Målet om 100% ekologiska livsmedel återfanns i Uppsala kommuns miljö- och klimatprogram samt som indikator i Mål och budget vid tidpunkten för när motionen väcktes. Kommunfullmäktige beslutade 27 januari 2025, § 25, om ett reviderat miljö- och klimatprogrammet. För att uppnå att livsmedel ska vara hållbara ur ett helhetsperspektiv har etappmålet för livsmedel utvidgas med fler aspekter än

ekologisk produktion, till exempel närproducerade livsmedel och matsvinn. I samband med det ändrades även målnivån för andelen ekologiska livsmedel till 75 % år 2030. Etappmålet i sin helhet lyder:

Livsmedel som köps in och serveras av verksamheter som finansieras av Uppsala kommun ska vara hållbara ur ett helhetsperspektiv, främst avseende ekologisk produktion, klimatpåverkan, närproducerat, djurvälstånd och matsvinn. År 2030 ska minst 75 procent av livsmedlen vara ekologiska, och klimatpåverkan ska vara högst 1,25 kilo CO₂e per kilo inköpt livsmedel.

Kommunen ska säkerställa möjligheterna att erbjuda en varierad meny med gott näringsinnehåll som samtidigt bidrar till hållbar utveckling.

För att uppnå en hållbar livsmedelsförsörjning bör fortsatt en hög andel ekologiska livsmedel eftersträvas. Genom att efterfråga ekologiska livsmedel bidrar kommunen till att minska spridning och exponering av miljögifter i samhället och för de som äter kommunens måltider, gynnar den biologiska mångfalden och värnar djurskyddet. Barn är särskilt känsliga för exponering av kemikalier och arbetet för att öka andelen ekologiskt producerade livsmedel till barn har därför särskilt hög prioritet. Förvaltningen arbetar med att utöka andelen ekologiska livsmedel genom att prova nya ekologiska produkter, laga nya rätter och bevaka marknaden.

Genom att ha utvidgat livsmedelsmålet till att också omfatta andra perspektiv stärker kommunen fokuset vid att livsmedelsinköpen ska vara hållbara i bredare bemärkelse. Genom att, när det är möjligt, välja närproducerad mat från kommunens närområde och inom Sverige, främjas bland annat minskad antibiotikaanvändning och god djurvälstånd. Att köpa närproducerat främjar också Uppsalas lokala lantbruk och en lokal livsmedelsförsörjning, vilket är en positivt för det lokala jordbrukets klimatomställning och beredskap. Att äta den mat som köps i stället för att slänga delar av den bidrar till minskade livsmedelsinköp. Att minska mängden matsvinn bidrar därmed till att minska onödiga kostnader samtidigt som klimatpåverkan minskar.

Det nuvarande målet förväntas skapa bättre förutsättningar för kommunens verksamheter att bidra till hållbara val vid inköp av livsmedel även när det inte är möjligt att välja ekologiskt, till exempel där det saknas ekologiska alternativ.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 maj 2026
- Bilaga 1, Motion om att pausa målet om 100 procent ekologisk mat från Jennie Claesson med flera (L)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 6 maj 2026

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Motion om att pausa målet om 100 procent ekologisk mat

I februari 2014 tog Uppsala kommun beslut om att kommunen ska nå 100 procent ekologiska livsmedelsinköp till 2023. Det omfattar samtliga verksamheter finansierade av kommunen, inte bara kommunala skolor och förskolor, utan även privat och kommunal äldreomsorg. Målet har sedan justerats och 2022–2023 års mål är satt till 62 procent.

Måltidsservice lagar 45 000 måltider dagligen och köper in livsmedel för över 100 miljoner. De har redan nu svårt att få budgeten att gå ihop med den senaste tidens ökade livsmedelspriser. Torra somrar, pandemi, högre bränslepriser och anfallskriget i Ukraina har bidragit till att priserna på livsmedel kraftigt ökat samtidigt som utbudet på ekologiska varor blivit allt svårare att tillgodose.

Sedan 2018 har kommunstyrelsen förstärkt satsningen med tre miljoner årligen för att nå målet om 100 procent ekologisk mat. Beloppet utökades 2022 med ytterligare fem miljoner per år.

Givet dagens ekonomiska läge med en inflation på 9,3 procent vill Liberalerna pausa målet om 100 procent ekologisk mat och istället frigöra de ekonomiska resurserna till skolans kärnverksamhet. Alla barn och unga har rätt till en bra skolgång. Utifrån en redan kärv budget skulle vi på detta sätt ha möjlighet att skjuta till ytterligare miljoner till Uppsalas skolor.

Det är viktigt att Uppsalaborna serveras näringsriktiga måltider av hög kvalitet, inte minst för att elever ska orka med hela skoldagen. Genom att pausa målet om 100 procent ekologisk mat och istället använda närproducerade livsmedel kan klimatavtrycket minska i och med en kortare resväg samtidigt som vi stärker de lokala lantbruksföretagen. Lantbrukarna är en viktig del av Uppsalas näringsliv och bidrar till en levande landsbygd. Liberalerna vill stötta de lokala lantbrukarna och bidra till att öka självförsörjningen i kommunen.

Motion till Uppsala kommunfullmäktige

2023-08-24

Med anledning av ovanstående yrkar Liberalerna:

- Att** Uppsala kommun pausar målet om 100 procent ekologisk mat
- Att** Uppsala kommun istället använder närproducerade livsmedel
- Att** motsvarande resurser för målet om 100 procent ekologisk mat går till Uppsalas skolor

Jennie Claesson (L)
Sussie Åhlander (L)
Anders A. Aronsson (L)
Anders Wallin (L)

Ludvig Arbin (L)
Erik Berg (L)
Peter Nordgren (L)

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2026-05-06

§ 165

Svar på motion om att pausa målet om 100 procent ekologisk mat från Jennie Claesson med flera (L)

KSN-2023-02464

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragning i ärendet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

2. **att** upphäva kommunstyrelsens tidigare beslut i ärendet från 11 december 2024, § 369.

Ärendet

Jennie Claesson (L), Sussie Åhlander (L), Anders A. Aronsson (L), Anders Wallin (L), Ludvig Arbin (L), Erik Berg (L) och Peter Nordgren (L) föreslår i en motion väckt 11 september 2023

- att Uppsala kommun pausar målet om 100 procent ekologisk mat,
- att Uppsala kommun i stället använder närproducerade livsmedel, samt
- att motsvarande resurser för målet om 100 procent ekologisk mat går till
- Uppsalas skolor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 4 maj 2026
- Bilaga 1, Motion om att pausa målet om 100 procent ekologisk mat från Jennie Claesson med flera (L)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 11 december 2024.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-05-06

Yrkanden

Jennie Claesson (L) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Maria Rosander (SD) yrkar
att Uppsala kommun inte ska ha en procentuell målsättning om andelen ekologisk mat.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först Maria Rosanders (SD) yrkande mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår yrkandet.

Ordföranden finner därefter att kommunstyrelsen bifaller föreliggande förslag.

Reservationer

Maria Rosander (SD) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:
Vi i Sverigedemokraterna menar att det är problematiskt att ha ett procentuellt mål för andelen ekologiska livsmedel. En god livsmedelsförsörjning behöver utgå från en helhetsbild utan att begränsas av enskilda procentsatser. För god ekonomisk hushållning måste det ske en affärsmässig avvägning som både tar hänsyn till merkostnader och påverkan på den fria konkurrensen på marknaden. Konventionell livsmedelsproduktion är i många fall helt grundläggande för en levande landsbygd, tillförlitlig självförsörjningsgrad och företagets förmåga att hantera konkurrenssituationen på den globala marknaden.

Särskilda yttranden

Therez Almerfors (M) lämnar följande särskilda yttrande:
Moderaterna har lyckats pressa styret till att minska andelen ekologisk i det antagna miljöprogrammet, vilket är positivt, vi vill däremot stryka målet om ekologisk mat helt och i stället fokusera på närproducerat. Vi har yrkat på detta löpande under de senaste åren och ställt frågor om det i kommunfullmäktig där vi påtalat det orimliga med 100% ekologisk och att ha den målsättningen i stället för högre andel närproducerat.

Ehsan Nasari (C) lämnar följande särskilda yttrande:
Att ha ett mål om 100 procent ekologisk mat i kommunen kan riskera att trycka undan andra viktiga värden när det kommer till matens påverkan på klimat, hälsa och miljö. Centerpartiet vill lyfta vikten av att även ta hänsyn till var maten är producerad. Att öka andelen närproducerad mat är både fördelaktigt ur beredskapssynpunkt och är gynnsamt för Uppsalas livsmedelsproducenter. Att få ekologisk-certifiering är även krångligt för små producenter, vilket gör att vi riskerar att låsa in oss i ett läge där vi bara handlar av stora, etablerade producenter med ett mål om 100 procent ekologisk mat.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-05-06

Ekologiska livsmedel är även i många fall väsentligt mycket dyrare än icke-ekologiska. I det osäkra omvärldsläget vi lever i nu där priser snabbt kan fluktuera, anser vi inte att det är rimligare att låsa in sig vid att 100 procent av maten ska vara ekologisk.

Protokollet är justerat elektroniskt.
De elektroniska underskrifterna återfinns sist i protokollet.

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-05-06

Stefan Hanna (UP) lämnar följande särskilda yttrande:
Utvecklingspartiet demokraterna, UP, anser att målet om 100% är fel och anser att max 50% ska vara ekologisk mat. Bland annat kopplat till Uppsalas förmåga till självförsörjning kräver att målsättningen om 100% ekologiskt skrotas.

Protokollet är justerat elektroniskt.
De elektroniska underskrifterna återfinns sist i protokollet.

Utdragsbestyrkande